

7. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

7.1 Στρατηγική Ακαδημαϊκής Ανάπτυξης του ΓΤΠΚ

Η άρθρωση της νέας Στρατηγικής Ακαδημαϊκής Ανάπτυξης πρέπει να στηρίζεται στις αρχές ότι η Ιατρική Σχολή παρέχει το κατάλληλο περιβάλλον για την άριστη εκπαίδευση των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών της καθώς και για την περαιτέρω πρόοδο της επιστήμης και της κοινωνίας μέσω καινοτόμου πνευματικής δημιουργίας και πρωτότυπου ερευνητικού έργου. Επίσης η Ιατρική σχολή πρέπει να αποτελεί ανεξάντλητη πηγή αισιοδοξίας και ελπίδας για το άτομο και την κοινωνία σαν σύνολο. Στα πλαίσια αυτά θα πρέπει να συμβάλλει στην διαμόρφωση νέων φιλοσοφικών σκέψεων και απόψεων για την απάντηση των δύσκολων και πολύπλοκων ηθικών ερωτημάτων και διλημμάτων που προκύπτουν από τη σύγχρονη άσκηση της Ιατρικής όπως αυτή έχει εξελιχθεί με βάση την ραγδαία πρόοδο των βασικών και κλινικών επιστημών και της τεχνολογίας. Στο πνεύμα αυτό, η Στρατηγική Ακαδημαϊκής Ανάπτυξη του Ιατρικού Τμήματος του ΠΚ συμπεριλαμβάνει:

Α. Η ισχύς του Ιατρικού Τμήματος του ΠΚ στηρίζεται κυρίως στις ικανότητες και την δημιουργικότητα των επιστημόνων του. Για να διατηρήσει και να αναβαθμίζει την θέση του στον Ελληνικό και διεθνή χώρο το Τμήμα θα πρέπει: 1) να συνεχίζει να προσελκύει νέα μέλη ΔΕΠ από τον Ελληνικό και διεθνή χώρο που έχουν να επιδείξουν άριστη σταδιοδρομία και σπουδαίο επιστημονικό έργο, δίνοντας έμφαση στην προσέλκυση επιστημόνων-ιατρών (physicians scientists), 2) να διευκολύνει και στηρίζει το ερευνητικό έργο νέων προσοντούχων μελών ΔΕΠ κατά τα πρώτα χρόνια της θητείας τους με ειδικά κονδύλια (startup funds), 3) να προωθήσει την γρήγορη εξέλιξή τους επί τη βάση των αυστηρών αξιολογικών κριτηρίων που έχουν θεσπισθεί, 4) να στηρίζει και αναγνωρίζει έμπρακτα μέλη ΔΕΠ που έχουν να επιδείξουν εξαιρετικό διδακτικό, κλινικό και ερευνητικό έργο και 5) να ενθαρρύνει φοιτητές που έχουν διακριθεί για το εξαιρετικό τους ταλέντο, τη δημιουργικότητά και την αφοσίωσή τους στις υψηλές αξίες της Ιατρικής και της επιστήμης να ακολουθήσουν ακαδημαϊκή σταδιοδρομία και να γίνουν στο μέλλον τα νέα στελέχη των Ιατρικών Τμημάτων της χώρας και των Βιοϊατρικών Επιστημών.

Β. Οι προπτυχιακές σπουδές να ισχυροποιηθούν με την εισαγωγή νέων μεθόδων διδασκαλίας, οι οποίες συνάδουν με την εμπειρία γνωστών Ιατρικών Σχολών του κόσμου και οι οποίες στοχεύουν στον εκσυγχρονισμό και στην απλούστευση της ύλης, στη μείωση της γραφειοκρατίας, στην καλύτερη σύνδεση των Βασικών και Κλινικών επιστημών και στην επίσπευση της έκθεσης των φοιτητών στις Κλινικές επιστήμες. Να εφαρμοστούν τρόποι διδασκαλίας που στηρίζονται στην ενίσχυση της κατ' ιδίαν μελέτης, στην μάθηση ανά θεματικές ενότητες (modules) και στην επίλυση προβλημάτων (problem based learning). Να δημιουργηθούν ιστοσελίδες για όλα μαθήματα και να καλλιεργηθεί η στενότερη σχέση διδάσκοντος-διδασκόμενου με τη δημιουργία συμβούλων (advisor and mentor) που θα καθοδηγούν τους φοιτητές κατά τη διάρκεια των σπουδών τους. Οι **Κλινικές Ασκήσεις** να αναβαθμιστούν με την ανάπτυξη ολοκληρωμένου διδακτικού προγράμματος σε κάθε Κλινική και με την ενεργή συμμετοχή των φοιτητών σε όλες δραστηριότητες της Κλινικής, συμπεριλαμβανομένης και της υπεύθυνης κλινικής εργασίας υπό επίβλεψη. Ο θεσμός του ειδικού διδάσκοντος (*preceptor*) να γενικευτεί. Να δοθεί έμφαση στην απόκτηση επαρκών γενικών γνώσεων καθόσον η ικανότητα να εξασκεί ο Ιατρός την τέχνη του με άριστο τρόπο προϋποθέτει την ευρεία γνώση των Ιατρικών Επιστημών. Το ίδιο ισχύει και για τη σωστή

εξειδίκευση στις υποειδικότητες. Να ενθαρρυνθεί η συμμετοχή των φοιτητών σε ερευνητικά προγράμματα και να προωθηθεί η βράβευση της εξαιρετικής προσπάθειας (Promote a culture and reward system). Η εκπαίδευση δεν πρέπει να περιορίζεται στο Αμφιθέατρο, στο Εργαστήριο ή στις Κλινικές αλλά να συνεχίζεται σε όλο το φάσμα της Πανεπιστημιακής ζωής (Εκδηλώσεις, Συνελεύσεις, Επιτροπές, Συνέδρια, Έρευνα) ούτως ώστε να αξιοποιηθεί το σύνολο των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων και ν' αναπτυχθεί ένας νέος Εκπαιδευτικός Πολιτισμός. Να διερευνηθεί η ανάγκη για θεσμικές παρεμβάσεις με στόχο την αναβάθμιση του ρόλου της εκπαίδευσης και της έρευνας στη ζωή του Τμήματος π.χ. δημιουργία θέσεως **Αναπληρωτή Πρόεδρου Εκπαίδευσης (Associate Dean for Education)**.

Γ. Οι Μεταπτυχιακές Σπουδές να διευρυνθούν και βελτιωθούν με την ανάπτυξη νέων οργανωμένων μεταπτυχιακών προγραμμάτων που θα οδηγήσουν στην βαθμιαία έκλειψη της εκπόνησης διατριβών μέσω της Εναλλακτικής διαδικασίας. Να δοθούν κίνητρα που ενθαρρύνουν τους άριστους απόφοιτους της Ιατρικής να ακολουθήσουν μεταπτυχιακές σπουδές μέσω των προγραμμάτων αυτών για να καταρτιστούν έτοιμα επαρκώς και στην έρευνα. Η κατοχή γνώσεων και τεχνογνωσίας και στα δύο πεδία (της Κλινικής Ιατρικής και της Βασικής Έρευνας) θα τους δώσουν τα αναγκαία εφόδια για την περαιτέρω ανάπτυξή τους σε Ιατρούς Ερευνητές (physician scientists), όπως επιτυγχάνεται στα Πανεπιστήμια του εξωτερικού που διαθέτουν M.D. Ph.D. εκπαιδευτικά προγράμματα. Τα ΠΜΣ έχουν θετικές επιπτώσεις και στο προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών, ενώ ταυτόχρονα δημιουργούν στελέχη για την επάνδρωση των Παν/μίων, των κέντρων Βιοϊατρικών Ερευνών και Υπηρεσίες του Ιδιωτικού και Δημοσίου Τομέα. Για την υποστήριξη των ΠΜΣ, να αυξηθούν οι υποτροφίες που δίδονται στους φοιτητές, ενώ σε αντάλλαγμα, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές και οι μεταδιδακτορικοί ερευνητές, θα μετάσχουν στην εκπαίδευση ως βοηθοί διδασκαλίας. Έτσι, το Τμήμα Ιατρικής του ΠΚ θα μπορέσει να προσελκύσει ταλαντούχους φοιτητές και νέους επιστήμονες από τον Ελληνικό και διεθνή χώρο. Να ισχυροποιηθούν και να διευρυνθούν τα Προγράμματα Ανταλλαγών με την εξασφάλιση υποτροφιών που θα δώσουν την ευκαιρία σε περισσότερους φοιτητές να εργαστούν και να σπουδάσουν στο εξωτερικό καθώς και από φοιτητές του εξωτερικού να εργαστούν και να σπουδάσουν στο Πανεπιστήμιό μας.

Δ. Έρευνα είναι απαραίτητο εργαλείο της πανεπιστημιακής εκπαίδευσης και κινητήρια δύναμη για την συνεχή πρόοδο και ανανέωση του Πανεπιστημίου και της κοινωνίας. Παρόλο που η Ιατρική Σχολή του ΠΚ έχει σχετικά μικρό αριθμό μελών ΔΕΠ, αρκετά από τα μέλη αυτά έχουν να επιδείξουν πρωτοποριακό ερευνητικό έργο που έχει τύχει διεθνούς αναγνώρισης. Κεντρικός παράγοντας της επιτυχίας αυτής είναι το εστιασμένο ερευνητικό έργο, σε περιοχές που καλύπτουν σημαντικά θέματα των Βιοϊατρικών Επιστημών. Προτείνονται δύο νέοι στρατηγικοί στόχοι για την ισχυροποίηση της ερευνητικής δραστηριότητας. Ο *πρώτος στόχος* αποβλέπει στην περαιτέρω ανάπτυξη των ισχυρότερων ερευνητικών κατευθύνσεων που χαρακτηρίζουν το διεθνές ερευνητικό προφίλ της Σχολής και που επιτελούνται σε πολλαπλά ερευνητικά εργαστήρια και κλινικές. Ο *δεύτερος στόχος ερευνητικής ανάπτυξης* είναι, σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα και της οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο σταδιακός συντονισμός και ενοποίηση των διάσπαρτων ερευνητικών ομάδων με παραπλήσια ερευνητικά αντικείμενα, και η οργάνωσή τους σε αυτόνομα Κέντρα Έρευνας συγκεκριμένης θεματολογίας. Αυτό θα επιτρέψει την σταδιακή μετεξέλιξή τους σε κέντρα επιστημονικής αριστείας (Centers of Excellence) συγκεκριμένης ειδίκευσης και θεματικής αναγνώρισης, καθώς και στην σύνδεση τους με αντίστοιχα Ευρωπαϊκά Κέντρα για την δημιουργία Networks of Excellence. Η εξέλιξη αυτή θα αυξήσει την πιθανότητα τα εργαστήρια αυτά να τύχουν χρηματοδότησης κατά προτεραιότητα από την Ευρωπαϊκή Ένωση σύμφωνα με την εκπεφρασμένη πολιτική της.

Να υποστηριχθούν πρωτοβουλίες που αποσκοπούν στην επέκταση των ερευνητικών δραστηριοτήτων προς νέες κατευθύνσεις. Στις πρωτοβουλίες αυτές συμπεριλαμβάνονται η ενίσχυση της μεταφραστικής έρευνας (translational research) και η προώθηση της συνεργασίας μεταξύ κλινικών και βασικών επιστημόνων καθώς και διασυνδέσεις με ερευνητικά ιδρύματα του εξωτερικού με σκοπό τις ανταλλαγές φοιτητών και μελών ΔΕΠ, και δημιουργία κοινών προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών. Η έρευνα του Ιατρικού Τμήματος ωφελήθηκε από τη συνεργασία του με το ΙΤΕ που θεωρείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση κέντρο αριστείας. Μερικά από τα μέλη ΔΕΠ του Ιατρικού Τμήματος είναι επίσης μέλη του ΙΤΕ. Η συνέχεια της συνεργασίας με το ΙΤΕ θα ενισχύσει την βασική έρευνα, ενώ η σύσφιξη των σχέσεων με το ΠΑ.Γ.Ν.Η. θα ενισχύσει την κλινική έρευνα του Ιατρικού Τμήματος. Η σχετική ομοιογένεια του πληθυσμού σε ορισμένες περιοχές του νησιού προσφέρεται για μελέτες που θα συμβάλλουν στην κατανόηση της αιτιοπαθογένεσης συχνών σύνθετων νοσημάτων του ανθρώπου. Η μελέτη σπανίων νοσημάτων ή συνδρόμων που απαντώνται ειδικά στην Κρήτη θα μπορούσε να οδηγήσει όχι μόνον στην διαλεύκανση της αιτιοπαθογένειας των νοσημάτων αυτών αλλά και ενίοτε στην κατανόηση γενικών αρχών φυσιολογίας και παθοφυσιολογίας του ανθρώπου.

Ε. Οι υπάρχουσες κτηριακές υποδομές να επεκταθούν και να βελτιωθούν. Το Ιατρικό Τμήμα του ΠΚ έχει ανάγκη των κατάλληλων υποδομών για την διεξαγωγή υψηλής ποιότητας ερευνητικού έργου στις βιοϊατρικές επιστήμες. Μόνο έτσι το Τμήμα θα κατορθώσει να διατηρήσει την ανταγωνιστικότητα που το χαρακτήριζε τα προηγούμενα χρόνια όσον αφορά τις χρηματοδοτήσεις της έρευνας των μελών ΔΕΠ αλλά και την προσέλκυση νέων, άριστα εκπαιδευμένων επιστημόνων για τη στελέχωσή του. Δεδομένου ότι το Τμήμα διανύει ήδη την 3^η δεκαετία λειτουργίας του και ότι οι απαιτήσεις της σύγχρονης κλινικής και βασικής βιοϊατρικής έρευνας έχουν αυξηθεί σημαντικά (με την ραγδαία ανάπτυξη νέων πεδίων όπως η γονιδιωματική, η λειτουργική γενωμική, η βιοπληροφορική, η γονιδιακή θεραπεία νοσημάτων, η φαρμακογενωμική καθώς και η αυξημένη χρήση πειραματοζώων για τη μελέτη των βιολογικών διεργασιών και τη δοκιμασία νέων φαρμάκων και πρωτοκόλλων θεραπείας) είναι επιτακτική η ανάγκη να επεκτείνεται και βελτιώσει τις υποδομές του. Στο πλαίσιο αυτό προτείνεται η δημιουργία νέου σύγχρονου κτηρίου «Βιοϊατρικής Έρευνας» στον χώρο της Πανεπιστημιούπολης των Βουτών το οποίο θα στεγάσει τα ερευνητικά εργαστήρια των μελών ΔΕΠ των Βασικών Ιατρικών Επιστημών (βλ. Σχέδια Βελτίωσης). Στο νέο κτήριο θα υπάρχει πρόβλεψη για την δημιουργία εργαστηρίων για νέα μέλη ΔΕΠ που θα στελεχώσουν το Τμήμα μέσα στην επόμενη δεκαετία. Με το νέο αυτό κτήριο θα αποσυμφωρηθεί ο χώρος του υπάρχοντος κτηρίου που βρίσκεται ήδη σε κατάσταση κορεσμού επιτρέποντας έτσι την δημιουργία νέων φοιτητικών εργαστηρίων, εργαστηρίων υπολογιστών, την επέκταση της βιβλιοθήκης καθώς και τη δημιουργία νέου χώρου για τα κλινικά εργαστήρια που ήδη λειτουργούν ή πρόκειται να εγκατασταθούν σε αυτό.

Ζ. Προσφορά προς την κοινωνία. Αναβάθμιση και επέκταση των Ιατρικών Υπηρεσιών που προσφέρονται από το ΠΑ.Γ.Ν.Η. καθώς και των ειδικών υπηρεσιών που προσφέρονται από την Ιατρική Σχολή στους κατοίκους της Περιφέρειας Κρήτης με την ανάπτυξη νέων πρωτοποριακών μονάδων και κλινικών για την μελέτη, διερεύνηση και θεραπεία των δύσκολων Νοσημάτων και καταστάσεων, ειδικά αυτών που απαντώνται συχνά στην Κρήτη ή είναι ιδιαίτερη αιτιότητα του Κρητικού πληθυσμού. Επίσης το Τμήμα Ιατρικής του ΠΚ αναμένεται να παίξει πρωτοποριακό ρόλο στη συνεχιζόμενη ιατρική εκπαίδευση των Ιατρών της Περιφέρειάς μας αλλά και Ιατρών από άλλες περιοχές του Ελληνικού χώρου. Επίσης, το Τμήμα πρέπει να διατηρήσει την ηγετική του θέση στην διεξαγωγή μελετών σχετικά με την επάρκεια και αποτελεσματικότητα των Ιατρικών Υπηρεσιών στην περιφέρειά μας. Η συλλογή στοιχείων αυτών θα μπορούσε να αποδειχθεί πολύτιμη για προτάσεις και μέτρα που αποσκοπούν

στην βελτίωση των υπηρεσιών αυτών. Η μελέτη της επιδημιολογίας των διαφόρων νοσημάτων στον Κρητικό πληθυσμό και αναγνώριση παραγόντων που προδιαθέτουν στα νοσήματα αυτά στον πληθυσμό αυτόν θα συμβάλει στην λήψη μέτρων για την πρόληψή τους. Επίσης στρατηγικός στόχος του Τμήματος είναι η καλλιέργεια πνεύματος κοινωνικής ευαισθησίας και αλληλεγγύης προς τους πολίτες μέσω της συμμετοχής τους σε συλλόγους που αποσκοπούν στη βελτίωση των ιατρικών υπηρεσιών καθώς την υποστήριξη της Ιατρικής εκπαίδευσης και έρευνας. Για το σκοπό αυτό απαιτείται ισχυροποίηση των υπάρχοντων συλλόγων και η δημιουργία νέων. Οι περισσότεροι από τους υπάρχοντες συλλόγους έχουν δημιουργηθεί από μέλη ΔΕΠ του Τμήματός μας σε συνεργασία με ευαισθητοποιημένα μέλη της Κρητικής κοινωνίας. Επίσης να ενθαρρυνθούν οι πολίτες να κάνουν δωρεές ή να αφήνουν κληροδοτήματα στο Τμήμα. Οι πόροι από τις πηγές αυτές θα μπορούσαν να καταναμθούν ισοζυγισμένα τόσο στην υγειονομική φροντίδα που προσφέρεται στην κοινωνία μέσω του Π.Α.Γ.Ν.Η., συμπεριλαμβανομένης και της ανάπτυξης νέων Κλινικών μονάδων, όσο και στην υποστήριξη του διδακτικού και ερευνητικού έργου του Τμήματος μέσω υποτροφιών σε προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές.

7.2 Διαδικασία διαμόρφωσης Στρατηγικής Ακαδημαϊκής Ανάπτυξης του ΙΤΠΚ

Από τη διαδικασία της Εσωτερικής Αξιολόγησης έχουν εντοπισθεί οι ανάγκες για ανθρώπινο δυναμικό, κτιριακές εγκαταστάσεις και υποδομές καθώς και στόχοι για την βελτίωση των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών σπουδών και την αναβάθμιση της έρευνας. Από τα συμπεράσματα που θα προκύψουν από την εσωτερική και εξωτερική αξιολόγηση, το ΙΤΠΚ θα εντοπίσει τα ισχυρά σημεία του και τις αδυναμίες του. Αυτό θα βοηθήσει την διαμόρφωση του τετραετούς προγραμματισμού του Τμήματος που θα αποβλέπει να διορθώσει τις αδυναμίες του, να ενισχύσει τα ισχυρά του σημεία και να δημιουργήσει Κέντρα και Μονάδες Αριστείας σε όλους τους τομείς της δραστηριότητος του. Η υλοποίηση αυτών των στόχων συνεπάγεται ανταπόκριση της πολιτείας που θα πρέπει να είναι ανάλογη με το έργο που έχει επιτελεσθεί στο ΙΤΠΚ.